

דַּרְשֵׁתִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • השיעור נמסר בבית הכנסת פרי מגדים, צפת ת"ו • במוצ"ש פרשת וארא, תשפ"ד

שלום בית שלמדתי מהבבא סאלי

סיפר לי בן דוד שלי: הבאתי את הרב עזריאל טאובר מאמריקה. הוא היה נוהג לבוא בל"ג בעומר לארץ לרבי שמעון. דוד שלי אמר לו: "אתה כבר מגיע לארץ? בוא לבבא סאלי. בבא סאלי עושה סעודה גדולה מאוד לכבוד רבי שמעון. רבי שמעון לא בורח. בוא, נלך לנתיבות, נהיה אצל בבא סאלי ואחר כך משם ניסע למירון".

הרב עזריאל טאובר מספר: "אני לא מכיר את הבבא סאלי. תקופה של פעם, הייתי בחוץ לארץ, לא הכרתי אותו, שמעתי פה ושם אבל לא משהו מיוחד. הגענו לבבא סאלי - מלא אנשים היו שם. נכנסנו כמו כולם, כל אחד מחפש מקום. מצאנו מקום, ישבנו. היה שפע גדול. המלצר של הסעודה? בבא סאלי! הוא היה מוזג את האוכל לאנשים. בבא סאלי בעצמו מוזג את האוכל, מוזג את השתייה. ככה כולם ידעו מזה.

הוא מוזג, מגיע לרב עזריאל טאובר ואומר לו: 'אה, מחר אתה אצלי פה באחת!' שמעת. אמרתי לעצמי: 'אני לא מכיר אותך, מה הוא רוצה ממני בכלל? מה באחת? אני לא מכיר אותך בכלל.' 'בסדר', אמרתי בלב, 'שיגיד'. הביאו את העוף. בבא סאלי מזג לכולם את העוף, כשהגיע אליי: 'אל תשכח! מחר אתה פה באחת אצלי!' אמרתי: 'טוב, וואלה, מה הוא רוצה ממני הבן אדם הזה?'

נגמרה הסעודה, באנו לצאת. בבא סאלי אומר לי: 'אל תשכח! מחר אתה פה באחת אצלי!' הדוד שלי אמר לי: 'אם בבא סאלי אמר לך שלוש פעמים שאתה באחת פה - חסר לך לא לבוא! חסר לך לא להיות פה באחת! אתה משחק באש!'

הרב טאובר ממשיך: 'נסענו מנתיבות בלילה. התפללנו בנץ, חזרנו בחזרה לנתיבות. הגענו לנתיבות, חמש דקות לאחת הגעתי לבית של בבא סאלי. אני מחכה לפי השעון - אחת. איך שהשעון מראה אחת, אני דופק על הדלת. איך שאני דופק, נפתחה הדלת. הרבנית עמדה על הפתח. מול הדלת היה בבא סאלי. בבא סאלי לא מדבר איתי יותר. עכשיו בבא סאלי מדבר איתי בפנטומימה. עושה לי סימן רק עם היד - 'כנס, כנס'. נכנסתי.

בבא סאלי מסמן לי עם הידיים - 'טיטול ידיים'. טוב, נטלתי ידיים. ישבתי לידו. הביא לי לחם, והוא מסמן לי - 'תאכל, המוציא'. התחלתי לאכול. עכשיו, בבא סאלי היה באותו זמן בגיל 85, לא ילד. הוא התחתן פעם רביעית עם אישה בת 30, חמישים שנה הפרש ביניהם. בבא סאלי אומר לה במרוקאית: 'תביאי את הדגים'. לא הבנתי, אבל הבנתי שהוא אמר תביאי משהו.

היא מביאה את המגש עם שתי צלחות של דגים. בבא סאלי אמר לה איזה בדיחה במרוקאית. הרבנית התגלגלה מצחוק! עכשיו אני לא הבנתי כלום - זה מרוקאית. אני יודע אידיש, לא יודע מרוקאית. התגלגלה מצחוק. הוא לקח את הצלחת, מסמן לי - 'תאכל!' מילה בבא סאלי לא דיבר איתי.

נגמר, פינו את הצלחות. הוא אמר לה במרוקאית: 'תביאי את העוף'. הביאה את העוף. כשהיא מביאה את העוף, בבא סאלי אמר לה איזה בדיחה על העוף. היא צוחקת! לקח את הצלחת, הביא לי ומסמן לי - 'תאכל, תאכל!'. גמרתי לאכול. מסמן לי: 'מים אחרונים'. גמרתי. זהו, הוא מסמן לי עם היד - 'יאללה, לך!'

אני יוצא מהבית של בבא סאלי, וחושב 'השם ירחם, מה רצה ממני? שלוש פעמים אומר לי אתה באחת פה. הגעתי. מה רצה שאני אוכל? אכלתי. אמר לי יאללה לך. מה רוצה ממני?' אני מסתובב עם השאלה הזאת. לא מצאתי תשובה. מה רצה ממני הבבא סאלי בכל הסיפור הזה?.

עברו שנים. אני כל הזמן הייתי מרצה ומדבר בנושא של חינוך הילדים. יום אחד הבנתי - לא, עזוב, לפני שמחנכים את הילדים צריכים לחנך את ההורים! החלטתי להמיר את ההרצאות. והתחלתי להרצות בנושא של שלום בית".

[אני אומר לכם, כל אחד כדאי שיקנה את הספר שלו 'פרקי מחשבה על נישואים'. הופך את הראש לגמרי, ממש מקצה לקצה. ספרים חשובים מאוד].

מספר הרב טאובר: "אני התחלתי להעמיק, ופתאום אני מתחיל להבין - אתה יודע מה כל הבעיות המרכזיות בכל הסיפורים שיש - שהבעל לא מבין את האישה, והאישה לא מבינה את הבעל. זה הסיפור שיש. ברגע שיבינו אחד את השני, הכל יסתדר.

פתאום אני נזכר בבבא סאלי. אתה יודע מה זה? זה בן אדם בגיל 85, לא ילד, מתחתן עם אחת בת 30. תגידי, יש קשר ביניהם? עכשיו הבבא סאלי אדם מאוד קדוש, עם אחת בת 30. מה הקשר ביניהם בכלל? אין להם קשר בכלל! ובבא סאלי ידע - נכון, היא צעירה, היא צריכה לשמוע בדיחות. סיפר לה בדיחות! היית מאמין שבבא סאלי יספר בדיחות לאשתו, לשמח אותה? פתאום תפסתי איך בבא סאלי ידע איך להתנהג בבית!

פתאום הבנתי מה בבא סאלי רצה ממני: 'תבוא תראה איך בבית מתנהגים כשאיך קשר. לא שיש קשר וזה אותו גיל - לא! כשאיך קשר, תראה איך לדעת לכבד אחד

את השני!' הוא מספר: אני הולך עם הסיפור הזה בכל מקום אני פשוט רואה שכל הבעיות - שאנשים לא מבינים את הקשר בין אחד לשני".

סיפור רבי אריה לוי... יש המשך...

הייתה אישה אחת שהייתה כל יום מתאפרת, לובשת בגדי שבת, והולכת בכל השכונה בירושלים, מחכה באיזה מקום. מה זה? כל יום להתאפר? מה זה החוצפה הזאת? כל יום להתאפר, כל יום בגדי שבת? מה עושים הדתיים? מוציאים פשקווילים! מוציאים עליה מודעות, הורגים אותה!

אשתו של רבי אריה לוי אמרה לרבי אריה לוי: 'תשמע, צריך להוציא עליה מודעות על החוצפה הזאת!' אמר לה הרב: 'לפני המודעות, קודם תשאלו אותה למה היא מסתובבת ככה. תפגשי אותה, תיכנסי איתה בדברים ותשאלו.'

היא מספרת: באותו שבוע, נפגשתי עם האישה הזאת. דיברו, דיברו. ואז שאלתי, 'תגידי לי כדרך אגב, למה אני רואה אותך כל הזמן מתאפרת, כל הזמן בגדי שבת, הולכת בכל השכונה? מה זה?'

'אני אגיד לך. בעלי היה קבלן בניין. היו לו 200 פועלים. את יודעת איך הוא הולך, איך הוא שמח, איך הוא מאושר בחיים? כל הפועלים מתחתיו. יום אחד הוא עשה עסקה ופשט רגל. עכשיו הוא בעצמו נהיה פועל. את יודעת איך נראה כזה בן אדם שהיה קבלן, מאתיים פועלים תחתיו, עכשיו הוא בעצמו פועל? איך הוא מרגיש?'

'עזבי איך הוא מרגיש - איך הוא מרגיש שאשתו מרגישה עליו? כאילו הוא חושב: אה, כשהיה לי כסף, אז אשתי אהבה אותי, כיבדה אותי. היה אוטו, היה כספים, היו פיננקים. אבל עכשיו שאין כלום, בטח אשתי לא אוהבת אותי. כדי שחס ושלום בעלי לא יחשוב על זה, אני כל יום מתאפרת, לובשת בגדי שבת, הולכת עד התחנה איפה שהוא יורד בהסעה של הפועלים, ואני מקבלת אותו בכבוד. שלא חס ושולם ירגיש שאולי יש זלזול מצדי.'

הרבנית שמעה, חזרה, סיפרה את זה לרבי אריה לוי. רבי אריה לוי התרגש: 'לא יכול להיות! כזאת אישה גדולה! תדעי לך', אמר ר' אריה לרבנית, 'לסיפור הזה יש המשך. ובאמת כך היה, הבן של האישה הזאת - זה הרב יוסף הכהן זצ"ל, היה אב בית דין של ירושלים [היאצייט שלו י"א שבט]. הרב עובדיה כל הזמן היה אומר עליו: "לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו". גאון הגאונים הוא היה. הנכד שלה - זה רבי דוד כהן, ראש ישיבת תברון. ומי יודע מי עוד הנינים?'

רבי אריה לוי אמר: 'יש המשך לסיפור. בן אדם שיודע לכבד אחד את השני - יש המשך לסיפור! זה לא נגמר פה. אתה חושב: אני כיבדתי בבית, בסדר, אז אני בן אדם טוב? אתה לא רק בן אדם טוב! זה דורות על גבי דורות מה שאפשר להרוויח!'

הרב וולבה לומד ספר 'הדרכה לחתנים'

רבי דב יפה סיפר שיום אחד הוא הגיע לשאול שאלה את הרב שלמה וולבה. הרב היה אז בגיל 90. הוא ראה אותו שהוא קורא בספר 'הדרכה לחתנים'. "כבוד הרב, אתה לא נראה לי חתן. אתה כבר..." אומר לו הרב וולבה: "תדע לך, מהחתונה שלי עד היום, אני כל חודש קורא את ה'הדרכה לחתנים' לדעת איך להתנהג בבית!"

איזה ענקים יש! איזה אנשים גדולים! זה לא בחינם. אנשים עבדו על זה. אנשים חושבים שזה נשלף ככה מהשרוול? אנשים עבדו, ישבו, למדו! בבא סאלי בגיל 85, מה לו ולאשתו בגיל 30? אין קשר ביניהם בכלל! ידע לשמח אותה, לפרגן לה. לדעת איך מתנהגים.

הנכסת אורחים של הבבא סאלי

סיפור שני שהיה עם בבא סאלי, אתם מן הסתם כבר מכירים אותו... גם ממנו ניקח מוסר בשבילנו.

בבא סאלי היה נוהג לנסוע פעם בשנה לרבי שמעון במירון. עכשיו הבבא סאלי היה מאוד מחמיר באוכל, בסיר שלו, בכשרות שלו. מאוד מאוד מחמיר בזה. התארגנו, כולם באוטו, באים כבר לצאת. פתאום הגיע איזה יהודי אחד, בא לבקש ברכה מהבבא סאלי.

אמרו: "מצטערים, אין קבלת קהל, כבר נוסע בבא סאלי". "תעשו טובה! באתי מרחוק! תנו לי רק דקה, אני נכנס ואני הולך. ברכה ואני הולך!" סיפר להם: "באתי מחיפה! נסעתי מחיפה לתל אביב, מתל אביב לבאר שבע, מבאר שבע לנתיבות. אתם יודעים, גם בין אוטובוס לאוטובוס זה עוד שתיים הפרש ביניהם. כל היום בנסיעה. התפללתי בנץ. מהנץ... ורק עכשיו הגעתי. דקה אני נכנס ואני יוצא!" מסכן, ריחמו עליו האנשים: "תיכנס".

נכנס, ואמר לבבא סאלי: "הרב, אני כבר נשוי למעלה מ-20 שנה, אין ילדים. תברך אותי שאזכה לילדים". בבא סאלי מהרהר, מהרהר. פתאום הוא אומר: "טוב. תקראו לרבנית! בבא סאלי אמר לה: הרבנית, בן אדם מגיע מחיפה, אין הכנסת אורחים? מהבוקר לא אכל כלום. משהו לאכול!" אמרו לו: "מה לאכול? כבר אנחנו נוסעים". אמר: "זה הכנסת אורחים?! הרבנית, תביאי משהו לטעום!"

